

Harran İlahiyat Dergisi | Harran İlahiyat Journal

مجلة إلهيات حران

Sayı/Issue: 55, Haziran/June 2026

ISSN 2791-6812

Kapsam Spoce	Dinî Araştırmalar Religious Studies		
Periyot Period	Yılda 2 Sayı, 15 Haziran & 15 Aralık Biannual, 15 June & 15 December		
Yıl Year	31		
Yayıncı Publisher	Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Harran University Faculty of Theology		
Önceki İsim Previous Title	Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Journal of Harran University Faculty of Theology		
Önceki ISSN Previous ISSN	1303-2054 2564-7741 (Online)		
Eski Adla Çıkan Sayılar Issues Publihed with Previous Title	Yıllar Years	1995-2020	Sayılar Issues 1-44
Dizinleme Bilgileri Indexing	TR Dizin, Başlangıç 2018 (Sayı 38) TR Index, Starting 2018 (Issue 38)		
İletişim Contact	Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Osmanbey Kampüsü / Şanlıurfa hij@harran.edu.tr, Tel: +90 414 318 3454		
Web	https://dergipark.org.tr/tr/pub/hij		

Harran İlahiyat Dergisinde yayımlanan yazıların tüm içerik sorumluluğu yazarlarına aittir.

All the responsibility for the content of the papers published in The Harran İlahiyat Journal belongs to the authors.

Harran İlahiyat Dergisi Creative Commons Atıf-Gayri Ticari-Aynı Lisansla Paylaş 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Harran İlahiyat Journal is licensed by Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 (CC BY) licence.

Harran İlahiyat Dergisi	
Baş Editör / Editor in Chief Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Editör / Editor Dr. Arş. Gör. Coşkun BORSBUĞA Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Sekreter / Secretary Dr. Arş. Gör. Havva İslam ÇELİK Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Yazı İşleri Müdürü / Managing Editor Dr. Öğr. Üyesi Selim YILMAZ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Mizanpaj / Layout Dr. Öğr. Üyesi Selim YILMAZ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Yazım Editörü / Spell Editor Dr. Arş. Gör. Mahmut SABUNCU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
Dil Editörü / Language Editor	
Dr. Öğr. Üyesi Orhan AYAZ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Dr. Öğr. Üyesi Abdulkhakim ÖNEL Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Yayın Kurulu / Editorial Board	
Prof. Dr. Nurullah AGİTOĞLU Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Prof. Dr. Hüseyin İbrahim YEĞİN Bolu Abant İzzet Baysal Ü. İlahiyat Fakültesi
Prof. Dr. Yunus Emre GÖRDÜK Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Doç. Dr. Fatma ÇAKMAK Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Doç. Dr. Mehmet Cüneyt GÖKÇE Mardin Artuklu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali TEMEL Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Dr. Öğr. Üyesi Emine BAĞMANCI Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin ÇİFTÇİ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa HAMURLU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fatih KAYAN Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Arş. Gör. Dr. Muhammet Emin Ünal Tekirdağ Namık Kemal Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Orhan AYAZ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Arş. Gör. Dr. Mehmet Nurullah AYDIN Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Öğr. Gör. M. Haşim AKSU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Öğr. Gör. Dr. Mustafa Said DİLEK Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Arş. Gör. Mustafa AYDIN Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Arş. Gör. Fatih AKYOLCU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Arş. Gör. Abdulkaki ÇİFTÇİ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Arş. Gör. Fatma UYANIKOĞLU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Öğr. Gör. Dr. Adem MİDİLLİ Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	

Danışma Kurulu / Advisory Board
Prof. Dr. Abdulvahap YILDIZ, Harran Üniversitesi, Tasavvuf
Prof. Dr. Adem APAK, Uludağ Üniversitesi, İslâm Tarihi
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN, İstanbul Üniversitesi, İslâm Tarihi
Prof. Dr. Baki ADAM, Ankara Üniversitesi, Dinler Tarihi
Prof. Dr. Hüseyin AKPINAR, Harran Üniversitesi, Dinî Mûsiki
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kelam
Prof. Dr. İdris ŞENGÜL, Ankara Üniversitesi, Tefsir
Prof. Dr. İlhan KUTLUER, Marmara Üniversitesi, İslâm Felsefesi
Prof. Dr. Muammer CENGİL, Hitit Üniversitesi, Din Psikolojisi
Prof. Dr. Musa YILDIZ, Gazi Üniversitesi, Arap Dili Eğitimi
Prof. Dr. Mustafa Said KURŞUNOĞLU, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İslam Felsefesi
Prof. Dr. Nurullah AGİTOĞLU, Şırnak Üniversitesi, Hadis
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Kelâm
Prof. Dr. Recai DOĞAN, Ankara Üniversitesi, Din Eğitimi
Prof. Dr. Yunus Emre GÖRDÜK, Balıkesir Üniversitesi, Tefsir
Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN, Kocaeli Üniversitesi, Hadis

Harran İlahiyat Dergisi, atıf ve kaynakça yazımında İsnad Atıf Sistemi'ni kullanmaktadır.
Detaylı bilgiye aşağıdaki bağlantıdan ulaşabilirsiniz.

<http://www.isnadsistemi.org>

İÇİNDEKİLER

Editörden / From the Editor.....VII

Dr. Arş. Gör. Coşkun BORSBUĞA

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

İlahiyat Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyete İlişkin Tutumları (Harran Üniversitesi Örneği) / Attitudes of Theology Students Towards Gender (Harran University Example).....1-28

Dr. Arş. Gör. Rukiye KARDAŞ YALÇIN

Ebû Hayyân'ın İbn Mâlik'e Yönelik Nahiv Eleştirileri / Abû Ḥayyân's Grammatical Criticisms of Ibn ...Mâlikî.....29-58

Dr. Adnan ÖZTÜRK

Hadis Tarihinde Sünen Türü Eserlerin Telif Sebepleri / The Reasons of Compilation for Sunan Works in the Hadith History59-74

Arş. Gör. Dr. Mahmut SABUNCU / Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN

Modern Arap Şiirinde Kimlik ve Direniş: Mahmûd Dervîş'in Poetikasına Bir Bakış / Identity and Resistance in Modern Arabic Poetry: Insights into the Poetics of Mahmoud Darwish75-94

Dr. Öğr. Üyesi Aya Nasr ÇELİK

ظاهرة التثنية في الدرس اللساني العربي / Arap Dilbiliminde Tesniye Olgusu / The Phenomenon of the Dual in Arabic Linguistics95-119

Sara BEYOĞLU

İlahiyat/İslami İlimler Fakültesi Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Nedenler Üzerine Bir Araştırma / A Research on the Factors Influencing Career Choices of Students at the Faculty of Theology/Islamic Sciences120-149

Arş. Gör. Şadiye Sümeyye BİLGE

Tarsûsî (ö. 1145/1732)'nin Unmûzec'ü'l-'ulûm li Erbâbi'l-Fuhûm Adlı Eserinin Nahiv Bölümünün Edisyon Kritiği ve Değerlendirilmesi / A Critical Edition and Evaluation of the Syntax Section of Tarsûsî's (d. 1145/1732) Unmûdhaj al-'Ulûm li Arbâb al-Fuhûm.....150-183

Dr. Öğr. Üyesi Lütfi ÖZBEY / Osman ZİYREK

Türkiye Coğrafyasında Bulunan Sahâbîler / The Presence of the Sahaba in the Geography of Türkiye.....184-214

Dr. Abdulcelil ALPKIRAY

Türk Din Mûsikîsi Formlarını Yaşam Döngüsü ve Dinî Ritüeller Etrafında İnceleyen Bir Değerlendirme / An Evaluation of Turkish Religious Music Forms in the Context of the Life Cycle and Religious Rituals.....215-237

Dr. Murat Cemalettin NECİPOĞLU

Mîrzâ Mahdûm'a Göre İmâmiyye Şîası'nda Muharrem Merasimleri ve Sahâbe Anlayışı / Muharram Ceremonies and the Perception of the Companions in Imâmî Shi'ism According to Mîrzâ Makhdûm238-260

Dr. Şehmus CANKURT

Borcun Geciktirilmesine Karşılık Uygulanan Mali Cezanın Fıkhi Açıdan Değerlendirilmesi / The Sharia Assessment of Financial Penalties Applied for Late Payment of Debts.....261-283

Dr. Tamer ZOUROB

Tefsirlerde Cehennem Alğı ve Şuur Sahibi Bir Varlık Olup Olmaması Hakkında Bir İnceleme / An Investigation into Hell as a Being with Perception and Consciousness in Tafsir Literature284-304

Arş. Gör. Dr. Sema ÜNAL

الصوت التركي في الدفاع عن فلسطين: قصيدة "المسجد الأقصى" لمحمد عاكف / Filistin'i Savunmada Türk Sesi: Mehmet Âkif'in "Mescid-i Aksâ" Şiiri / The Turkish Voice in Defense of Palestine: The Poem "Al-Masjid Al-Aqsa" by Mehmet Akif305-331

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ÖMER

Câhiliye Şiirinde Peygamber İsimleri: Kur'ân Öncesi Nübüvvet Algısına Kavramsal Bir Yaklaşım / Prophetic Names in Jahiliyyah Poetry: A Conceptual Approach to the Pre-Quranic Perception of Prophethood Şabâhan.....332-357

Doç. Dr. Rifat AKBAŞ / Dr. Öğr Üyesi İbrahim GÜNGÖR

Bilginin Aktarımı, Güvenilirliği ve Öğretimi Bağlamında Muhaddislerle Modern Eğitimcilerin Yöntemlerinin Mukayeseli Bir Analizi / A Comparative Analysis of the Methods of Hadith Scholars and Modern Educators in the Context of Knowledge Transmission, Reliability and Instruction358-386

Dr. Öğr. Üyesi Necip Sefa DEMİR

Din Eğitiminde Eleştirel Pedagoji Yaklaşımı / Critical Pedagogy Approach in Religious Education.....387-415

Dr. Yunus KABA

Bediüzzaman Said Nursi'ye Göre Bilgi Kaynağı Olarak İlham / Inspiration as Source of Knowledge According to Bediuzzaman Said Nursi416-443

Prof. Dr. Ali BAKKAL

Ibn Kemâlpâshâ's Criticisms of Khojazâda Concerning Mûjib bi'l-dhât / İbn Kemalpaşa'nın Hocazâde'ye Mûcib bi'z-zât Eleştirileri444-463

Dr. Öğr. Üyesi Hafzullah GENÇ

İbnü'l-Kayserânî'nin Urfa Fethini Ele Alan Fethu'r-Ruhâ Şiiri Üzerine Tarihî ve Edebî Bir İnceleme / A Historical and Literary Analysis of Ibn al-Qaysarânî's Poem Fethu'r-Ruhâ on the Conquest of Urfa464-494

Dr. Öğr. Üyesi Abdulhakim ÖNEL / Öğr. Gör. Dr. Numan KARAGÖZ

Kur’ân-ı Kerîm’deki Metaforların Kavramsal Çözümlemesinde Kognitif Metafor Teorisinin Uygulanabilirliği: İman/Küfür Metaforları Örneği / The Applicability of Cognitive Metaphor Theory to the Conceptual Analysis of Qur'anic Metaphors: The Case of the Metaphors of Faith and Disbelief (Īmān/Kufr)495-518
Zeynep Sayın ÇAĞIRAN / Prof. Dr. İsmail ÇETİN

Tirmizî’nin el-İlelül’l-Kebîr’inde Vehim ile Tenkit Edilen Râviler / Narrators Criticized for Illusion Wahm in al-Tirmidhi's al-Ilel al-Kebir519-552
Ömer KOÇAK

Fasih Arapça Lafızların Fıkhî Hükümlerin İstinbâtındaki Rolü / The Role of Classical Arabic Expressions in the Deduction of Islamic Legal Rulings.....553-577
Dr. Öğr. Üyesi Kıyasettin ARSLAN / Ali GÜN

حكم التعامل بالبتكوين في ضوء القواعد الفقهية / Fıkhî Kaideler Işığında Bitcoin ile Muamelenin Hükümü / The Ruling on Dealing with Bitcoin in Light of Islamic Legal Maxims.....578-601
Dr. Öğr. Üyesi Amer ALDERSHEWİ

EDİTÖRDEN

Kıymetli Okurlar, Değerli Araştırmacılar,

Harran İlahiyat Dergisi'nin 55. sayısı ile yeniden huzurlarınızda olmanın heyecanını ve gururunu yaşamaktayız. Otuz bir yıllık köklü geçmişiyle ilim dünyasına katkı sağlamayı temel misyon edinen dergimiz, bu yeni sayısıylada köklü geleneğini geleceğe taşıma gayretini kararlılıkla sürdürmektedir.

Bu sayımızda da alanlarında yetkin araştırmacılar tarafından kaleme alınmış; Tefsir'den Arap Dili ve Belâgatı'na, Hadis'ten Din Eğitimi'ne, Kıraat'ten İslam Hukuku'na, İslam Mezhepler Tarihi'nden Kelam'a kadar İslami ilimlerin farklı disiplinlerini kuşatan zengin ve nitelikli makalelere yer verilmiştir.

Harran İlahiyat Dergisi olarak, yazarlarımızın büyük emeklerle sunduğu kıymetli eserleri uluslararası bilimsel ölçütlere uygun olarak yayımlayabilmek adına kör hakemlik sürecini büyük bir hassasiyet ve titizlikle yürütmekteyiz. Bu sürecin tüm akademik yükünü omuzlayan, değerli zamanlarını ve birikimlerini ayırarak makalelerin olgunlaşmasına en büyük katkıyı sağlayan kıymetli hakemlerimize ve alan editörlerimize şükranlarımızı sunmayı bir borç biliriz. Akademik niteliği yüksek bu sayının ortaya çıkmasında dergimizi tercih ederek katkı sağlayan her bir yazarımıza ve yayımlanan çalışmalarıyla ilmî birikimimize değer katan tüm araştırmacılara en kalbi teşekkürlerimizi sunarız.

Bu ilmî faaliyetin akademi dünyası için hayırlara vesile olmasını Yüce Rabbimizden niyaz eder; siz değerli okurlarımızın istifade etmesini temenni ederiz.

Dr. Arş. Gör. Coşkun BORSBUĞA

15 Haziran 2026